

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
w dniu 26 września 2012 r.,
sprawy **A. K. i P. P.**
skazanych z art. 280 § 1 k.k.
z powodu kasacji, wniesionych przez obrońców skazanych
od wyroku Sądu Okręgowego
z dnia 8 lutego 2012 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego
z dnia 20 września 2010 r.,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasacje, jako oczywiście bezzasadne,**
- 2. obciążyć skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy, w następstwie rozpoznania apelacji obrony, w tym obrońcy oskarżonego A. K., utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego z dnia 20 września 2010 r., w części m.in. uznającej A. K. za winnego popełnienia dwóch przestępstw kwalifikowanych z art. 280 § 1 k.k., tj. przestępstwa dokonanego wspólnie i w porozumieniu z B. K., P. P. i M. W. w dniu 28 maja 2008 r. ok. godziny 2.00, na stacji LPG „Auto Gaz” rozboju na osobie D. B. poprzez stosowanie wobec niego przemocy w postaci uderzenia w głowę i twarz i zaboru w

celu przywłaszczenia należących do T. S., właścicielki stacji, pieniędzy w kwocie 700 zł oraz należącego do D. B. telefonu komórkowego marki Samsung L7600 o wartości 360 zł oraz przestępstwa dokonanego wspólnie i w porozumieniu z wyżej wskazanymi osobami oraz K. C. w dniu 29 maja 2008 r. ok. godziny 2.25, na innej stacji LPG „Auto Gaz” rozboju na osobie K. P. poprzez stosowanie wobec niego przemocy w postaci uderzenia pięścią w głowę oraz kopania po całym ciele i zaboru w celu przywłaszczenia należących do T. S., właścicielki stacji, pieniędzy w kwocie 200 zł.

Za każde z wyżej opisanych dwóch przestępstw, na podstawie art. 280 § 1 k.k., A. K. (i pozostałym współoskarżonym) wymierzono odrębne kary jednostkowe pozbawienia wolności, przy czym A. K. skazano na kary po 2 (dwa) lata i 4 (cztery) miesiące pozbawienia wolności za każde z przypisanych przestępstw (pkt 1.1 i II. 1 wyroku). Następnie, na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k., oskarżonemu wymierzono karę łączną w wysokości 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności (pkt X.2 ww. wyroku).

Od wyroku Sądu I Instancji apelacje złożyli obrońcy wszystkich oskarżonych, natomiast oskarżyciel publiczny apelacji nie wywiódł. Zarzuty podniesione w apelacji obrońcy A. K., co do zawinienia przypisanych mu wyrokiem dwóch przestępstw rozboju oraz wymiaru kary nie zostały uwzględnione przez Sąd Odwoławczy, jak również nie zostały uwzględnione apelacje pozostałych oskarżonych w zakresie odnoszącym się do opisanych wyżej przestępstw rozbojów.

Kasację od wyroku Sądu Odwoławczego, w części odnoszącej się do orzeczenia o karze, na korzyść skazanego A. K., wywiódł jego obrońca, zarzucając temu wyrokowi rażące naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez pominięcie dyspozycji zawartej w art. 91 § 1 k.k., co spowodowało wymierzenie skazanemu A. K. dwóch odrębnych kar jednostkowych pozbawienia wolności za każde z popełnionych przez niego w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu przestępstw oraz w konsekwencji wymierzenie mu kary łącznej, podczas gdy przy zastosowaniu konstrukcji tzw. „ciągu przestępstw” Sąd winien był orzec tylko jedną karę na podstawie przepisu, którego znamiona każde z przypisanych skazanemu przestępstw wyczerpuje.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej punktu 5 części dyspozytywnej i

utrzymanych nim w mocy pkt. I, II i X.2 wyroku Sądu I Instancji dotyczących wymierzonej skazanemu kary oraz przekazanie sprawy A. K. w zaskarżonej części do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji. Równocześnie obrońca, na podstawie art. 532 § 1 k.p.k., wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia wobec skazanego A. K.

Również tym samym wyrokiem z dnia 8 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy, w następstwie rozpoznania apelacji obrony, w tym obrońcy oskarżonego P. P., utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego z dnia 20 września 2010 r., w części m.in. uznającej oskarżonego P. P. za winnego popełnienia dwóch przestępstw kwalifikowanych z art. 280 § 1 k.k., za które wymierzono kary jednostkowe po 2 lata pozbawienia wolności oraz przestępstwa z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, za które to przestępstwo wymierzono oskarżonemu P. P. karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Utrzymano również w mocy rozstrzygnięcie uznające P. P. za winnego dokonania, w dniu 10 czerwca 2008 r., na stacji paliw S. /.../, kradzieży paliwa w ilości 50,12 l o wartości 265 zł 19 gr na szkodę spółki z o.o. S. Polska (pkt V wyroku), tj. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., za które wymierzono karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Równocześnie w zakresie przypisanego oskarżonemu przestępstwa kradzieży w pkt III wyroku Sądu Rejonowego Sąd Okręgowy rozstrzygnięcie uchylił, a sprawę przekazał w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W związku z powyższym uchylono zawarte w pkt X rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego o karze łącznej orzeczonej wobec oskarżonego P. P. w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. W dalszej kolejności (pkt 3 wyroku) Sąd Odwoławczy, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego w karę łączną w wymiarze 2 (dwóch) lat i 4 (czterech) miesięcy.

Od wyroku Sądu Odwoławczego, w części odnoszącej się do rozstrzygnięcia zawartego w pkt 3 (nowa kara łączna) i 5 (utrzymanie w mocy m.in. rozstrzygnięcia z pkt wyroku), kasację na korzyść skazanego P. P. wywiódł jego obrońca zarzucając temu wyrokowi rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 434 § 1 k.p.k. poprzez orzeczenie kart łącznej w oparciu o zaostrzone kryteria asperacyjne w stosunku do tych, które stały u podstaw wymierzenia tej kary przez Sąd I instancji oraz art. 433 § 2 k.p.k. poprzez nienależyte rozpoznanie zarzutu apelacyjnego z punktu w zakresie wskazanej obrazy prawa karnego materialnego – art. 278 § 1 k.k. poprzez ustalenie wartości przedmiotu zaboru w oparciu o kryterium ceny.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej punktu 3 i 5 w zakresie dotyczącym skazanego P. P. i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II Instancji.

W złożonej przez siebie odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowy wniósł o oddalenie obydwu kasacji jako bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacje są bezzasadne w stopniu oczywistym i z tego względu podlegają oddaleniu na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

Jeśli chodzi o kasację obrońcy skazanego A. K., to wydaje się, że kwalifikacja z art. 91 § 1 k.k. rzeczywiście mogła znaleźć zastosowanie względem wymienionych czynów skazanego, niemniej jednak nie poprawienie tejże kwalifikacji przez Sąd Odwoławczy nie stanowi na tyle poważnego uchybienia, aby kwalifikować do uchylenia w postępowaniu kasacyjnym już przyjęte rozstrzygnięcia w tym zakresie (czyli kary jednostkowe oraz karę łączną za odrębne czyny przestępne pozostające w zbiegu realnym). Powyższy wniosek uzasadniony jest o tyle, że nie można sądzić, żeby zastosowanie tejże kwalifikacji i konstrukcji prawnej wobec czynów skazanego w jakikolwiek poważniejszy sposób wpłynęło na wymierzoną wobec ww. skazanego karę ostateczną w porównaniu do wysokości obecnie wymierzonej mu kary. Rzec można, że poprawienie tejże kwalifikacji stanowiłoby wyłącznie rozwiązanie czysto formalne, nie zmieniające nic w realnej sytuacji prawnej skazanego – w szczególności co do wysokości wymierzonej wobec niego kary pozbawienia wolności, gdyż obecnie wymierzona mu kara pozostaje tak czy inaczej blisko dolnego zagrożenia ustawowego, a rozwiązanie z art. 91 § 1 k.k. przewiduje przecież jednocześnie zaostrenie możliwej do wymierzenia górnej granicy sankcji za przestępstwo dokonane w ramach opisanej tamże instytucji ciągu przestępstw. Natomiast reszta kasacji skarżącego stanowi już tylko nieuzasadnioną i niedozwoloną na obecnym etapie postępowania polemikę odnośnie wymierzonej skazanemu kary.

Z przedstawionych powodów kasacja obrońcy skazanego A. K. podlega oddaleniu, a jednocześnie – co za tym idzie – nie można uwzględnić także wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

Jeśli chodzi o kasację obrońcy skazanego P. P., to również nie mogła zostać ona uwzględniona. Odnośnie zarzutu dotyczącego naruszenia reguły *ne peius* w

postępowaniu odwoławczym poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej na zasadzie asperacji wyższej niż została mu, zdaniem skarżącego, wymierzona w wyroku Sądu I Instancji, to wydaje się, że skarżącemu umknęła jedna istotna okoliczność w postaci konsekwencji faktu, iż nowa kara łączna została w istocie wymierzona za 3 przestępstwa, a nie za 4 jak kara uprzednia. Otóż 3 przestępstwa za które wymierzono karę obecnie niosą w sobie znacznie poważniejszy ładunek społecznej szkodliwości niż to jedno, które zostało uchylone do ponownego rozpoznania. Dlatego też nie może znaleźć uzasadnienia (wprawdzie imponujące w swojej precyzji i rzecz można, że dosyć nowatorskie na gruncie wykładni prawa karnego w kontekście przestrzegania reguły *ne peius*) podejście do zagadnienia przyjęte przez skarżącego polegające na *stricte* matematycznym przeliczeniu i porównaniu kar wymierzonych skazanemu wobec kar możliwych mu do wymierzenia z zastosowaniem zasady asperacji na każdym z etapów niniejszego postępowania. Podejście to uzupełnione zostać jednak musi (i w przedstawionym wyroku Sądu Okręgowego wydaje się że bardzo trafnie zostało) o reguły indywidualizacji kary za poszczególne przestępstwa. Stąd też należy uznać, że prawidłowo matematyczny współczynnik, jaki wyliczył skarżący dla „surowości” kary łącznej wymierzonej w postępowaniu apelacyjnym, jest nieco wyższy niż taki sam współczynnik obliczony dla kary łącznej wymierzonej w postępowaniu przed sądem *meriti*, co wynika po prostu z nieco większego łącznego, zbiorczego ciężaru gatunkowego przestępstw za które obecnie wymierzona została kara łączna. Wyliczenia skarżącego dodatkowo potwierdzają trafność orzeczonego wymiaru karu.

Niezasadnie także obrońca skazanego P. P. kwestionuje przyjęty przez Sąd I Instancji sposób obliczenia wartości skradzionego paliwa. Na aprobatę zasługują w tym wypadku wywody prokuratora, który popierając przyjęte przez orzekające sądy stanowisko, słusznie wskazuje, że wartość „szkody” (art. 124 § 1 k.w.) nie może – wbrew twierdzeniom skarżącego – być utożsamiana z wartością „cudzej rzeczy” (art. art. 119 k.w.), albowiem to brzmienie odpowiednich przepisów warunkuje kryteria wartościowania, a wobec zaboru cudzej rzeczy należy, zgodnie z literalną wykładnią przepisów, kierować się właśnie wartością rzeczy – odmiennie niż chociażby przy wykroczeniu uszkodzenia cudzej rzeczy, gdzie istotna jest wysokość samej szkody. Właściwym przy tym jest obliczanie wartości rzeczy na podstawie jej ceny i słusznie orzekające sądy przyjęły – w niniejszym wypadku

towaru przeznaczonego na dalszą odsprzedaż – cenę, za jaką zbywane było paliwo na przedmiotowej stacji. Oczywiście jest to pewne uproszczenie, niemniej jednak dokładniejsze wyliczenie tejże ceny stanowiłoby z pewnością nadmierną dywagację i hipotetyzowanie (czy akurat udałoby się sprzedać rzeczne paliwo po wskazanej cenie w najbliższym czasie, czy ogólne ceny paliwa spadłyby w najbliższym czasie, a jeśli tak to u których sprzedawców najpierw, czy marża sprzedającego nie pozostaje zbyt wysoka, etc.). Istotne na gruncie przytoczonych wywodów w każdym razie jest, że przyjęcie wartości samej szkody (czyli w niniejszym wypadku tylko wartości, po jakiej zakupione było paliwo przez wskazaną stację paliw) pozostaje niewystarczające wzięwszy pod uwagę literalne brzmienie przepisów o zaborze cudzej rzeczy funkcjonujących na gruncie polskiego materialnego prawa karnego.

Stąd też, przez wzgląd na bezzasadność zarzutów, należało oddalić także i kasację obrońcy skazanego P. P.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w dyspozytywnej części postanowienia.